

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Το βιβλίο αποτελεί μια εισαγωγή σε βασικές έννοιες της πολεοδομίας και της αρχιτεκτονικής της πόλης, προσπαθώντας να εισαγάγει τον αναγνώστη στην ευρύτητα της θεματολογίας του πολεοδομικού σχεδιασμού. Στόχος του βιβλίου είναι να αποτελέσει μια αναφορά, για όσους έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή με τα θέματα του σχεδιασμού των πόλεων και οικισμών ή ευρύτερα του σχεδιασμού του χώρου, επισημαίνοντας επιμέρους πεδία στα μπορεί κάποιος να εμβαθύνει.

Ο πολεοδομικός σχεδιασμός έχει κατά τον 20^ο αιώνα αυτονομηθεί ως επιστημονικό αντικείμενο με την κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική του διάσταση να γίνονται καθοριστικές. Ωστόσο, ο άνθρωπος εξακολουθεί αποτελεί υλική κατασκευή κινούμενη κυρίως στις δύο διαστάσεις, ενώ η εικόνα και η αντίληψη του περιβάλλοντός του παραμένει καθοριστική για τη συμπεριφορά και τη δράση του ως μέλους της κοινωνίας ή ως οικονομικής μονάδας. Ο σχεδιασμός εξακολουθεί να χειρίζεται την υλική φύση και την εικόνα του τόπου, στοιχείων με αυξανόμενη επίδραση στο κοινωνικό και οικονομικό γίγνεσθαι. Συνεπώς, η πολεοδομία παραμένει η αρχιτεκτονική της πόλης. Γίνεται κατανοητή και αξιολογείται από την κοινωνία μέσα από την εικόνα των δρόμων, τις προσόψεις, τη μορφή των πλατειών και τις ποιότητες του αστικού ιστού. Για το λόγο αυτό στο βιβλίο γίνονται συχνές αναφορές στις ομοιότητες και στις αποκλίσεις της αρχιτεκτονικής από την πολεοδομική πρακτική, μια και το ευρύ κοινό είναι περισσότερο εξοικειωμένο με την πρώτη.

Σε δεύτερο επίπεδο το βιβλίο προσπαθεί να υποστηρίξει ότι μπορεί να υπάρξει ένα πλαίσιο βέλτιστων παραμέτρων σχεδιασμού, ή μια πολεοδομική ηθική. Είναι σημαντικό να αντιληφθεί ο αναγνώστης ότι ο πολεοδομικός σχεδιασμός δεν είναι απλά το εργαλείο κατασκευής της οποιασδήποτε πόλης, αλλά είναι μια βαθύτατα πολιτική πρακτική και ένα μέσο που μπορεί να συμβάλει στο όραμα για μια αειφόρο ανάπτυξη και μια ευημερούσα κοινωνία ανθρώπων.

Η εικονογράφηση, όντας συνοπτικότερο μέσο από το κεί-

μενο, υπογραμμίζει εμφαντικά τους δυο πιο πάνω στόχους της έκδοσης. Η συνεργάτιδά μου Αργυρώ Μουγγολιά, αρχιτέκτονας τοπίου, έδωσε με τα σκίτσα της ψυχή στο κείμενο κάνοντάς το πιο ενδιαφέρον και άμεσο.

Το βιβλίο αρχικά εισάγει σε βασικούς ορισμούς και έννοιες προκειμένου να εξομαλυνθούν οι αποκλίνουσες μεταφορές όρων από την αγγλική στην ελληνική βιβλιογραφία. Το 2^ο κεφάλαιο καταδεικνύει την υποκειμενικότητα του σχεδιασμού μέσα από σχολές σκέψης που αφορούν τη λειτουργία της ίδιας της κοινωνίας. Στη συνέχεια παρουσιάζεται με συνοπτικό τρόπο μια επιλογή από ιστορικές θεωρήσεις για την πόλη και την πολεοδομία. Τα κεφάλαια 4, 5 και 6 εισάγουν σε ορισμένα κλασικά κεφάλαια του πολεοδομικού σχεδιασμού, όπως οι χαράξεις και διατάξεις, η πυκνότητα, οι χρήσεις και οι λειτουργίες της πόλης, ενώ το κεφάλαιο 7 θέτει ορισμένα ερωτήματα για το μέλλον της πολεοδομίας.

Ευχαριστώ θερμά τον Κωνσταντίνο Σερράο, Αναπληρωτή Καθηγητή στον Τομέα Πολεοδομίας και Χωροταξίας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου για την κριτική ανάγνωση και τις ιδιαίτερα χρήσιμες και ουσιαστικές παρατηρήσεις του. Ευχαριστώ επίσης τη Λώρα Νικολάου, συνάδελφο στο Πανεπιστήμιο Frederick με διεθνή εμπειρία στην επαγγελματική πρακτική του πολεοδομικού σχεδιασμού για τις επίσης χρήσιμες υποδείξεις της. Τέλος ευχαριστώ τη σύντροφό μου Μυρτώ Μαρία Βορεάκου, αρχιτέκτονα, για την επιμέλεια του κειμένου.

Βύρων Ιωάννου